BURAK – i tyle!

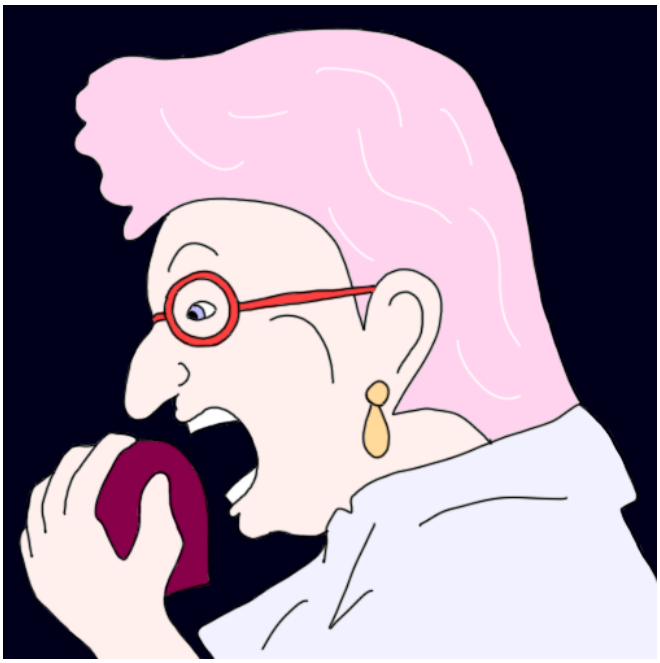

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

Ta sama nazwa może oznaczać różne rośliny – i to nie tylko w zależności od regionu (tak jak słynna BORÓWKA), lecz także w zależności od epoki, w której jest używana. Tak właśnie było z BURAKIEM. W XV w. słowo BURAK odnosiło się nie do czerwonego bulwiastego korzenia, z którego robi się ćwikłę i wigilijny barszcz, tylko – do ogórecznika, traktowanego dziś jako roślina lecznicza lub rustykalna roślina ozdobna. W XV w. używano przede wszystkim formy BORAK, bliższej łacińskiej nazwie rodzajowej ogórecznika – borago, w ludowej łacinie: borāgo lub borrāgo. Zamianę „o” na „u” w pierwszej sylabie i powstanie formy BURAK należy przypisać skojarzeniom z przymiotnikiem BURY. A dlaczego nasi przodkowie przenieśli nazwę z jednej rośliny na drugą? Zapewne z powodu zmiany podstawowego składnika głównej potrawy z niego przygotowywanej: w XVII w. forma BURAKI była już określeniem potrawy (jarzynki) robionej z młodych liści buraczanych, ale wcześniej tym samym mianem określano potrawę robioną z młodych liści ogórecznika. Zanim zaczęto uprawiać takie warzywa, jak buraki, marchew czy kapusta, zbierano dziko rosnące i w miarę łatwo dostępne liście lebiody, szczawiu czy właśnie ogórecznika.